

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 452. An & qualiter amittantur privilegia per præscriptionem & actum privilegio contrarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

L. 5. c. 12. q. 10. Salaf. l. c. f. 2. n. 25. Bonac. d. 1. q. 3. p. 3. §. 6. n. 11. quos refert & sequitur Castrop. l. c. item Lauterb. ad ff. L. 14. tit. 6. addens, talem renunciationem juramento confirmari non posse. Arg. L. 7. §. 16. ff. de pact. L. 5. c. de LL. sicque etiam dispositum à jure canonico videri per Reg. 58. de Reg. 7ur. in 6. ne scilicet ansa peccandi malis moribus præbeatur, publica disciplina turberetur, jus parentum lædatur, & sic juramentum vinculum iniquitatis efficiatur. Quin & filium familias, qui pecuniam contra SC. Macedonianum acceptam mutuo non restituit, sed exceptione hujus SC. Macedoniani se defendit, tutum esse in conscientia, pro quo citat Zoef. ad h. t. n. 6. C. de Lugo de 7. §. 7. d. 25. f. 1. n. 3. Mantie, L. 8. tit. 7. à n. 40. addita etiam ratione: quodd, licet filius familias in hoc casu naturaliter & civiliter sit obligatus, nihil tamen obstat, quòd minus lex positiva illius obligationis efficaciam impedire iusta ex causa, & adversus creditorem contra legem peccantem exceptionem condere possit.

3. Resp. Tertiò: Renunciatione tacitâ (qualis dicitur, quæ arguitur exactibus, qui non videntur stare posse cum animo non utendi dispensatione vel privilegio, v. g. dum dispensatus ad contrahendum cum Maria contrahit cum Catharina, dispensatus ad obtinenda beneficia, contrahit matrimonium) non amittitur dispensatio, quia potest talis retinere animum utendi privilegio, vel dispensatione pro tempore, quo ejus usus licitus est, verumque id est, etiam si tales actus habeantur animo renunciandi privilegio, non deficit exinde privilegium vel dispensatio, quia etiam in renunciatione expressa effectum habet, etiam si acceptata à concedente privilegium. Castrop. l. c. n. 12. Unde, si dispensatus ad ducendam consanguineam duxisset aliam, vel votum castitatis emisisset, poterit uxore illâ mortuâ, vel castitatis voto relaxato, uti privilegio & dispensatione, quia prior non fuit amissa, idque etiam si ruperit instrumentum continens dispensationem vel privilegium, cum id non invalider concessum. Sanch. l. c. d. 32. n. 6. Pontius L. 8. c. 18. §. 20. Castrop. n. 13. Item si illegitimus dispensatus ad beneficia nuberet, non amittit dispensationem, sed mortuâ uxore potest obtinere beneficia, quia matrimonium non reddit castam dispensationem, sed ejus usum suspendit. Sanch. de mat. L. 7. c. 42. n. 9. Castrop. n. 14.

Quæst. 451. An, qualiter & intra quod tempus amittantur privilegium & dispensatio per non-usum?

1. Resp. Primò: Dispensationes & privilegia affirmativa, hoc est, quæ respiciunt actum positivum, seu continent potestatem agendi aliquid, v. g. comedendi carnes, eligendi ad beneficia &c. (in his enim solùm non-usus locum habet) amittuntur per non-usum, ut tanquam regulam supponunt AA. Gl. Abb. Felin. Decius in c. cum accessissent. de Constit. Azor. L. 5. c. 4. q. 8. Salaf. de LL. d. 17. f. 13. à n. 63. Suar. L. 8. d. 34. n. 2. Castrop. l. c. voluntarium & liberum, quem non usum vocari privativum, seu omisivum, ait Castrop. Dicitur autem non usum voluntarius & liber, quando quis datâ occasione utendi privilegio, eo non utitur; si enim eo usus non fuit, quia se non obtulit occasio utendi illo, vel etiam oblatâ occasione eo uti non potuit, non amittitur tali non-usu privilegium. Arg. L. unus ex sociis. §. ult. ff. de servit. rust. ubi, quòd non amittatur servitus mihi debita

de aqua ducenda in meum fundum, si eâ usus non fuerim, quia fons exaruit. Sic, si Universitati concessum privilegium promovendi Doctores, & per decennium vel longius tempus neminem promovit, quia nullus promoveri voluit, non amittit privilegium, nisi, ut addit Castrop. Universitas causam dederit, cur nullus promoveri voluerit, cum tunc idem sit, ac si nolisset promoveri volentem. Sic per privilegium habens jus gladii id non amittit, etiam si longo tempore nullus fuit affectus capitali supplicio, quia nulla fuit occasio. Ad hæc, ut dicatur non usus liber, requiritur, ut oblatâ occasione non utens privilegio sciat se habere privilegium, si enim inculpabiliter id nesciat, non-usus non est voluntarius. Pirh. n. 175. Donat. Tom. 1. p. 1. tr. 12. q. 6. n. 6. Reiffenst. h. t. n. 206.

2. Resp. Secundò: Per non-usum etiam longissimi temporis non amittitur privilegium affirmativum, seu agendi aliquid, si privilegium non cedat in gravamen alterius, sed sit meræ gratiæ, v. g. comedendi carnes in quadragesima, absolventi à reservatis, dispensandi in irregularitatibus. Gl. in c. ut privilegia. h. t. v. semel in anno. Laym. L. 1. tr. 4. c. 23. n. 22. Pirh. h. t. n. 176. Castrop. l. c. n. 3. nullæ enim sunt leges statuente, talia privilegia amitti per purum non-usum, cum non respiciant alios privando illos suo jure, aut onus novum illis imponendo; unde nec viâ præscriptionis amitti possunt, neque etiam per tacitam renunciationem, cum quilibet uti vel non uti possit re suâ, & non-usus non inferat tacitam renunciationem, nisi adjunctum habeat actum ipsi privilegio contrarium, de quo paulò post. Nihilominus privilegium nundinarum amittitur per purum non-usum intra decennium citra præscriptionem, ita positivè statuente. L. 1. ff. de nundinis. quæ lex, cum odiosa sit, ad alia privilegia affirmativa non est extendenda, & Principe specialiter hoc privilegium sub dicta conditione concedente, ut Pirh. n. 177. cum Laym. l. c. & Suar. l. c. à n. 18. uti etiam Pirh. cum Gail. L. 1. obser. 60. n. 9. quòd privilegia aliquid faciendi, concessa in arbitrium privilegiati non amittantur per non-usum, v. g. facultas ab Imperatore concessa nobili ædificandi pro suo libitu molendinum.

Quæst. 452. An & qualiter amittantur privilegia per præscriptionem & actum privilegio contrarium?

1. Resp. Primò: Privilegia cadentia in alterius gravamen tam negativa, seu consistentia in non agendo, v. g. in non solvendis decimis vel tributis, in non præstando subjectionem Ordinario, quàm affirmativa amittuntur per præscriptionem nimirum 20 annorum inter præsentes, vel 30 aut 40 annorum, inter absentes, v. g. dicto tempore non exigendo decimas ex privilegio debitas, non accipiendo obsequia à vasallo suo, etiam cum esset occasio & potentia illas exigendi & accipiendi, non eundo vel currum ducendo per fundum alienum, dum id ex privilegio competeat, altero interim rem suam ab illo onere liberam possidente, & sic contra privilegiatum præscribente, cum etiam aliæ, servitutes, tam reales, quàm personales, aliæque alio modo quàm privilegio acquisitæ sic amittantur. Azor. p. 1. L. 5. c. 22. q. 8. Suar. l. c. n. 5. §. 6. Gail. l. c. num. 2. Laym. l. c. c. 23. n. 21. Pirh. n. 175. plura de præscriptione hac quæst. seq.

2. Resp. Secundò: Privilegia negativa non cadentia in gravamen alterius non amittuntur per non-usum

ulum aut usum seu actum directè contrarium privilegio à privilegiato etiam scienter exercitum, ut pater in privilegio non jejunandi, non recitandi horas, utpote merè gratiosis. Suar. *l. c. c. 35. n. 22.* Pontius *l. c. c. 18. n. 25.* Castrop. *l. c. p. 19. n. 1.* siquidem contrarius usus privilegii, dum non cedit in gravamen alterius à nullo præscribitur contra privilegiatum, nec infert renunciationem privilegii, quia fieri potest ob alium finem, v. g. ob vitandam litem, in gratiam alicujus personæ, & quotiescunque adest alia levis alterius finis præsumptio contrarii actus, excluditur renuntiatio, quia ea est odiosa & restringenda, ut Suar. *l. c. n. 12.* Pontius *l. c. c. 18. §. 3. num. 28.* Amitti tamen etiam privilegia etiam affirmativa non habentia tractum successivum, sed concessa ad unicum actum per actum etiam unicum illi privilegio contrarium, verissimam & communem esse sententiam DD. in *c. cum accessissent. de constitut. cum Gl. in c. ex ore. de his que fiunt à majore. v. renunciaffe.* asserit Castrop. *l. c. num. 2.* Privilegia verò negativa cedita in gravamen alterius tractum successivum habentia, v. g. privilegium non solvendi decimas, privilegium exemptionis à jurisdictione Ordinarii possunt per actum privilegiati privilegio contrarium, v. g. per solutionem decimarum amitti, non tamen amittuntur per actum talem unicum, neque etiam per plures actus contrarios, nisi ex parte illorum, qui gravati sunt privilegio, detur præscriptio contra privilegium. Pars prior probatur ex eo, quòd, dum habens privilegium v. g. non solvendi decimas, non solvit eas ex una alterave vice, possit imposterum nolle eas solvere, non contradicit hac ratione toti privilegio suo, adeoque non amittit illud; ita Arg. *L. 2. de privileg. veteran.* ubi dicitur: non labefactari privilegium immunitatis ab oneribus civitatis, esto, quòd quis aliqua eorum subeat, tradunt Suar. *cit. c. 35. num. 20.* Bonac. Salas. Pont. & alii, quos citat Castrop. *l. c. n. 3.* qui tamen *num. 4.* addit, quòd respectu & ratione illorum actuum, quibus quis contradicit suo privilegio, illud cesset, ita ut illud allegare non possit contra valorem illorum, quod item sentiunt Gl. in *c. gratum. de off. deleg.* Salas. Suar. Pont. Bonac. apud eundem. Arg. *L. 2. §. 3. C. de his, qui sponte onera subeunt.* & ex ea ratione, quòd in eo, in quo quis contradicere vult privilegio, possit velle uti illo. Verùm hæc de amissione privilegii per usum contrarium illi ut procedant, requiritur, ut sit ex iis, quibus utpote directè in sui favorem concessis, privilegiatus renunciare potest. Abb. in *c. cum accessissent. de const. num. 8.* Felin. *ibidem. num. 28.* Laym. *L. 1. tr. 4. c. 23. num. 12.* Suar. *cit. c. 35. num. 5. & 8.* Castrop. *cit. num. 4.* Pirh. *h. t. num. 181.* nam qui non potest per expressam renunciationem privilegium tollere, is etiam id non potest per tacitam renunciationem exercendo actus contrarios privilegio, sed & advertendum, communites; aut etiam Episcopo cum Capitulo, Generales Ordinum cum Congregatione generali renunciare posse privilegio tacitè, & sic amittere privilegium per actum contrarium ab iis exercitum, nisi accedat præscriptio. Abb. *l. c.* Felin. *l. c. num. 29.* Laym. *l. c.* Gail. *obs. 60. n. 13. & 14.* quos citat & sequitur Pirh. *l. c.*

Quæst. 453. Quantum tempus requiratur, ut amissum censeatur privilegium ob tacitam renunciationem per actus contrarios?

Resp. Etsi de hoc clarè non statuant jura prohabilius hæc ratione amitti privilegia regulariter eodem tempore, quo per actus contrarios derogari solet juri communi, est enim privilegium quasi lex privata, unde si juri communi derogari potest tanto vel tanto tempore, multò magis id dici posse de privilegio, asseruit Reiffent. *h. t. n. 227.* cum Engels. *h. t. num. 9.* Sic itaque privilegio, quod est contra jus civile, dicto modo derogari potest per actus contrarios per decennium, quo præscribitur contra legem civilem. Arg. *L. 1. c. que sit long. consuet.* Privilegio concessio Ecclesiæ vel personis ecclesiasticis, dum illud aliquando usu receptum, non nisi spatio 40. annorum, Arg. *c. accedentibus. h. t.* quia tantum tempus requiritur ad præscribendum legibus ecclesiasticis, Arg. *c. audiss. de præscript.*

Quæst. 454. Qualiter Privilegium amittatur per abusum?

1. Resp. Primò: Amittitur privilegium propter delictum seu defectum commissum in ipso usu privilegii tribus modis. Primò: Dum contra intentionem concedentis extenditur ad non concessa, nimirum utendo illo alio loco vel tempore, circa alias personas vel materiam. Secundò ex privilegio v. g. immunitatis à jurisdictione seu subjectione Superioris sumendo ansam liberius peccandi seu delinquendi. Tertio: Agendo directè contra finem in concessione indultum, dum v. g. Canonicus aliùve Clericus beneficiatus obtinens privilegium non residendi in sua ecclesia ad prosequenda studia literarum, nihil minus ageret, sed tempus otio vel inutilibus, & à fine privilegii alienis exercitiis absumeret. Porro propter quemcunque horum modorum meretur quis amittere privilegium. Suar. *l. c. c. 36. à num. 4.* Salas. *de LL. d. 17. S. 13. num. 80.* Castrop. *l. c. p. 20. num. 2.* juxta *c. ut privilegio. h. t. c. contingit. de Sent. excom. c. licet. de regul.* Ideoque quandoque perditur privilegium totaliter, scilicet, quòd ad jus utendi illo etiam in futurum seu ad actus futuros, juxta *c. privilegium. 11. q. 3.* quandoque tantum amittitur quòd ad Valorem & actum præsentem, qui fit cum abusu privilegii pro una vice v. g. jure eligendi, & non quòd ad alios actus futuros. Suar. *l. c. num. 5. & 6.* Pirh. *h. t. num. 185.*

2. Resp. Secundò: Regulariter propter abusum non amittitur privilegium ipso facto, cum in citatis textibus tantum dicatur abutentem mereri amittere privilegium, id est, dignum esse, qui amittat illud, Suar. Salas. *LL. cit.* Castrop. *l. c. num. 3.* Dixi tamen, regulariter non amitti ipso facto, ad significandum, quandoque tamen sic amitti, idque ex verbis privilegii colligendum, ita ut nisi expressè in eo dicatur id ipso facto, eo ipso, illico amitti vel invalidum reddi exprimat, vel indultum sit, donec quis eo abutatur, amissio censeatur ipso jure & facto incurfa, ut etiam ipso jure tollitur, etiam si hæc non exprimentur, si abusus consistat in repugnantia cum ipso fine concessionis privilegii, quamvis tamen Suar. *l. c. num. 7.* Castrop. *num. 3.* & alii. Arg. *c. fin. de vita & honest. c. cum secundum. de heret. in 6.* pro praxi moneant, etiam in casibus, quibus privilegii amissio in pœnam delicti à jure inducta est, & ipso facto incurritur, ad amissionem ejus actuale ordinariè sententiam criminis declaratoriam requiri, quod intelligi videtur non tantum de delictis distinctis ab ipso abusu privilegii, sed etiam de iis, quæ in ipso abusu consistunt.